

edicija
SAMIZDAT

Za izdavača
Hajrudin AGINČIĆ

© Copyright ovog izdanja
LEGENDARNA KNJIGA
11103 Beograd, Stevana Sremca 1
legendarnaknjiga@gmail.com

Lektura
Svetlana GRADINAC

Prelom
Hajrudin AGINČIĆ

Legendarna knjiga
knjiga 2

Na korici je slika „IZ TAME“, ulje na
platnu 2022, autor dr Petar MOŠIĆ

Štampa
Skripta Internacional

Beograd, 2025.
Prvo izdanje

OTKUP POTKUPA
© Nena Lalović
MMXXV
ISBN-978-86-906836-1-1

Sva prava zadržana. Nijedan deo ove knjige
ne može se koristiti niti reprodukovati u bilo
kom obliku bez pismene saglasnosti izdavača.

Nena Lalović

OTKUP POTKUPA

© Copyright MMXXV **legendarna knjiga**
Sva prava zadržana.

PREMIJA

Večeras sam dobio premiju na lotou. Prva sedmica posle deset kola. Sedam miliona evra. Vežbam zaprepašćen izraz lica, ali bezuspešno. Ravna linija, dan kao i svaki drugi. Nazdravljam sa agavom. Sebi sipam vino, a njoj vodu. Red je. Nas dvojice živimo sami. Dopunjujemo se. Ona raste, ja starim. Zavirio sam u svoj dnevnik da vidim šta sam poslednje zapisao.

Moj mozak je organ koji ne misli sâm po sebi. On radi tako što posmatra šta ja radim. I zato još uvek radim. Svaki dan. Rad ne oslobađa kao što su nas pogrešno učili, rad uvodi red u izobilje u kojem živi današnji čovek. Već vas čujem: „Kakvo crno izobilje, pa mi smo gladni, mi nemamo, male plate, male penzije, politika, ratovi, loše obrazovanje, lopovi, birokratija, sve je teško, tužan sam, ljudi umiru“. Čujem te, da, baš tebe, glavonja, što sediš u plavoj majici, jedeš čvarke, meriš pritisak i čitaš ove redove. Čujem i vidim i tebe, prelepa plavušo, crnka, zelenooka, mršava, debela, izrađena, napaćena, bolesna, zdrava, vesela, tužna. I vas fluktuirajuće čujem, vas sive koji prezirete crno-belo... i tebe što držiš bebicu i kukaš nad životom, a život držiš u šakama i vas starije što uživajte u penziji više od 20, 30 godina. Ono, jest' mala, ali dugo traje. Znam ih dosta koji su još prve godine umrli. Oni koji stvarno nemaju,

nevidljivi su. Vidite ih vi. Podajte im! Kažete, bolesni smo. Verujem. Učini nešto, ostavi cigarete, promeni način ishrane, diši, šetaj, nađi vremena za sebe. Sve što stvarno imaš, sâm si ti. Ostalo si darovao ili primio tuđe na poklon, ostalo je ono što će da nastavi da postoji i posle tebe, a ti, sâm, go, usamljen, srećan, tužan, besan, miran, samo sebe zaista imaš i samo sebe svuda sa sobom nosiš. I to sopstvo ti je poklonjeno. Dar od Boga da si se uopšte rodio. Ne zezaj se s tim. Ispod površine se nalazi mnogo više smisla nego što možeš da pretpostaviš. A ti, šta radiš? Čim se božjom voljom počneš suočavati sa dubljim, nevidljivijim, bolnijim sobom, ti bežiš. Crta, vuna, Kíco, i? Pravac u bolest, u kuknjavu, u ogovaranje, u niske strasti, u vatru, u opijate. Život je kao Mona Liza. Svako joj se zagleda u lice, a šta je u pozadini slike, šta je sve genije dodao, koje simbole je sakrio u pejzažu iza nje, vide samo retki. Kako ćeš da budeš i ti redak? Pažljivim posmatranjem, prosto je. Pa zamisli kad gledaš u svoj život da gledaš u Mona Lizu. Vidiš Mona Lizu i počneš da kukaš. Dajte mi lek, imam temperaturu, e baš je ovaj Leonardo pogrešio i nekako je ružna ispala, tanke usne, tanke obrve, znam i na koga mi liči, ali neću da kažem. Ništa, sad moram da dobijem histerični *grand mal* ili da počnem da se gušim, možda proliv, ček' da vidim šta mi je bolje, šta je dramatičnije, šta duže traje? Ijao, pa kako se nisam setio, najduže traje depresija. E, to ću! A onda nagrada. Nisam zavirio u sebe, ali imam sekundarnu dobit od bolesti. Vode me po doktorima, paze, maze, i eto opet sam malo dete - bespomoćno, opet imam mamu i tatu. Pa i ptica svoje ptiće u jednom

trenu pusti da žive svoj život i nema im vraćanja u roditeljsko gnezdo da tamo prave svoje ptice, prave novo, svoje, gde su sami. A to staro roditeljsko je srušeno, ne postoji više. Ptice su pametne, ne drže se za krilca pticima i ne legu ih da bi im ovi u starosti doneli neku grančicu il' crvića. Kad ste čuli, vi mladi, da je tata orao pozvao sredovečnog sina orla u svoje gnezdo na gozbu? „Doleti, sine, imam jedno kilo crva za tebe, ajde, ajde, možda si gladan.“ Ili mama hijena. „Hijence moje matoro, keva ti sačuvala neku crkotinu, požuri, ovaj tvoj otac 'oće sve da izjede. Ne dâ majka svoje matoro hijence.“ Jedna je majka. Ptica, slon, hijena žive sami dok ne umru. Kad ste čuli da stari hrast viče kroz šumu: „Sine, pomagaj, otpao mi je list. A i žir mi nešto gorči. Šta bi to moglo da bude?“ Upoznaj sebe, vaspitavaj sebe. Na dnevnom nivou! Sve drugo su prividi koji su čoveku nametnuti da bi lakše nosio život. Život i smrt su jedno. I sveće u manastiru se pale na jednom mestu. To - za žive gore, za mrtve dole, pogrešno je. Pred Bogom smo svi isti. Pitajte Rajnera Mariju Rilkea koji kaže: „Po čemu se razlikuje mrtvac od čoveka, zato što na lice navlači ozbiljnost, odriče se vremena i povlači da bi o nečemu na miru razmislio, o nečemu što ga već dugo muči?“ Među ljudima čovek ne može da se seti *Očenaša*, niti neke dublje veze koja možda ne postoji u rečima, već u događajima. Mora se ići postrance, u neku nepristupačnu tišinu, a možda su mrtvaci upravo oni koji su se povukli da bi razmislili o životu. I da ne verujete, sve vas razumem. I sve razumem. U istoriji čovečanstva čovek nikad nije imao više, a bio tužniji, nesrećniji, nezahvalniji, agresivniji,

tuplji i beživotniji. Manje je više? Više je manje? Možda smo na putu da cenimo to manje koje neminovno dolazi da bi nam svima bilo bolje. Prejeli smo se i prepili i hoćemo sad i hoćemo sve. I drvo i cvet trule kad se prepiju vode. A opet, viđali ste i prelepo drvo koje raste iz grumenčića zemlje u kamenoj steni. Ali, ostav', neću da se bavim vama. Zna li zašto? Zato što vas volim i verujem da ćete se svi izbaviti baveći se sobom. Samo, prethodno se prekrstite. I ja ću.

Misli su se smenjivale brzo-polako. Za četrdeset dana podići ću novac i oženiću se. Ceo život sam neoženjen, a svi pričaju da je baš dobro da imaš ženu. Ne bilo koju, već svoju ženu. Ženidba je početak i kraj svesnog života. Ceremonija, pride. Dođu ti razni. Ja ih delim na obavezne i očekivane. Na svadbama ostajem samo do sarme. Posle je previše. A što mrzim kad muzičari preskaču strofe. Ne rade to odmah. Tek kad se gosti napiju. Sve se nekako ubrzalo. Sad već gledaju na sat kad je u redu da se ide kući. Ni prebrzo ni prekasno. Ovi urbani odlaze već oko sarme. Žure, iako poštuju i mladence i goste. Žure svi, jer je takvo vreme. Nekako se nema vremena i kad se ima. Mlada obavezno u jednom trenutku promeni cipele. Trudim se da uhvatim taj trenutak. Da sam ja mlada, venčao bih se u patikama. Ionako većina gostiju podsvesno želi da kresne mladu. Muškarci i bukvalno, a žene u mozak, energetski. Koliko se raduju, toliko je u sebi sažaljevaju. Jebi ga, venčanje menja život. Ako ga shvatiš ozbiljno.

Gledao sam u one izvučene brojeve. Dan mog rođenja

(ako ne voliš sebe kako ćeš voleti druge), dan kada sam prvi put išao do kraja sa ženom, dan kad sam se prvi put zaljubio, dan kada sam se prvi put napio, dan kada sam diplomirao i dan kada sam napustio stari posao i krenuo novi (to je bio isti datum, ali različita godina), dan kad mi je otac opalio prvi šamar, a majka tad stajala kraj šporeta, nije se mešala, al' je dva puta zapržila pasulj od stresa i dan kad je majka umrla. Otkad je majka otišla i ja sam nekako mrtav. Al' ne dam da se vidi. Kao da nekog boli kita da l' si živ ili mrtav. Sem majku. Nju je sve bolelo, što treba i što ne treba. Nju i brata otac nije dirao, čak ih je i voleo, jer su bili umiljati, a ja nisam. Oni su mu povlađivali i imali puno razumevanja zbog njegovog nežnog zdravlja, a ja sam na to gledao drugačije. Kičma je zajeban organ. Ne trpi težinu, a to što si se kao momak precenjivao - košta. Mora posle da se ide u banju, mora da se ide na prstima, tati smeta buka, ne sme glasno da se priča, ne sme da se živi, jer tatu boli glava. Kad biste pitali hipohondra gde bi najviše voleo da živi, svaki bi vam odgovorio: „U skeneru ili magnetnoj“, a oni najtvrdokorniji u apartmanu u bolnici.

Sećam se vremena kad smo živeli u braon stanu. Mali stan sa braon tepisima, braon regalima, foteljama, uopšte ne znam zašto su svi tada imali braon stanove. Braon ili grao. Imao sam možda šest godina, kada me je u tom jednom braon danu, u braon stanu, tata na smrt isprepadao. Ja sam stajao na regalu da budem što bliže crno-belom televizoru. Išla je pesma Silvane Armenulić, „Šta će mi život bez tebe dragi“... Ona,

onako stamena, plava, sa dubokim dekolteom, mamila je moju klinačku znatiželju do te mere, da sam priljubio svoje usne i glavu na njene grudi. Elektricitet me je tukao i peckao po celom licu, ali taj neprijatni osećaj nije mogao da me udalji od moje mezimice. Taman sam joj poljubio grudi opet i opet i toliko sam se zadubio u tu radnju da nisam ni primetio kad je otac ušao u sobu i dreknuo: „Majmune, silazi sa ormara, slo-mićeš se!“ Tada sam odlučio da ga nikad ni sa jednom svojom curom neću upoznati, jer on ionako sve pokvari. Ne, nisam osetio stid, začudo, osetio sam da me je prekinuo u nečem jako ličnom i da je prvo trebalo da se javi, da se nakašlje, šta god, samo ne da se dere. Od tog dana ne podnosim povišen ton. Čemu? Najviše viču ljudi koje niko ne sluša. Čija se reč ne čuje i ne uvažava. Tiho govore doktori, naučnici, kurve.

Majka je bila drugačija. Tiha, svoja, nepristupačna. Mislim da je takva otkad su je sa šest meseci bacili u rupu od iščupanog hrasta, da ne bi odala položaj kolone koja je bežala od rata, negde u kordunaškim gudurama. Srećom, imala je stariju sestru koja ju je izvukla iz te rupčage kad je opasnost prošla. Nju je i pred smrt dozivala rečima: „Sestro, izvuci me iz ove rupe!“ Pošto smo u danima pred njen odlazak majka i ja bili sami u njenom udovičkom stanu, pitao sam je zašto me zove tuđim imenom. Rekla mi je: „A zašto se ti odazivaš?“ Tad sam shvatio da i polumrtav čovek, čak i kad je u bunilu, ako je ikad suštinski zagrizao i osetio život, zna šta priča. Onda mi je rekla da je bila u manastiru, da je videla puno mladih i lepih

ljudi, da je videla predivne freske i ikone i da se sprema veliki praznik. Ime manastira mi nije bilo poznato, ali sam izguglao i video da manastir postoji. Koliko ja znam, za života tamo nikad nije bila. Pogledao sam datum. Bližio se Vidovdan. Tada je i sahranjena. I sva ta sranja o držanju za ruke, o pričanju sa umirućom osobom, o podsećanju na lepe trenutke u životu, prosto zaboravite. Toga nema. Možete da sedite nemo i trudite se da vas ne rašiva osećaj nemoći, bola, tuge i očaja. Trudite se da ne zadavite voljeno biće i prekratite mu muke. Trudite se da ne pamтите mirise smrti, kanila, katetera, morfijuma, medicinski krevet i *meser* aparat za kiseonik. Imate samo aritmiju, suva usta, visok pritisak uz direktan prenos odlaženja bezuslovne ljubavi. I to je u redu, ali samo kad si relativno mlad, a gledaš u smrt. Kad gledaš u život, nedopustivo je. Da se Leonardo plašio, nikad ne bi naslikao Mona Lizu, da se tvorcac plašio, ne bi bilo tebe. Pa zašto se onda ti plašiš? Mislim da sam se na dan majčinog odlaska stopio sa Rilkeovim rečima. Hvala mu za misao, za drugu perspektivu, za utehu.

Zbog ovih paretina u najavi nisam se previše uzбудio. Možda malo zbog vina, kiselo je. Oduvek sam verovao u čuda. A gde mi je uzbuđenje? Morao bih da osetim bar neki srećni užas, da budem egzaltirano frapiran, ekstremno patosiran, oduševljeno detoniran ili... Strašno je što se vremenom raspon emocija smanjuje, osim ako se foliraš ili si toliko glup da se po stoti put u životu raduješ uzbuđenjima na isti način i istim intenzitetom. Ako to kažeš, ne daj Bože, svom lekaru,

ne gine ti dijagnoza. Depresija. Pa ne meri se zdravlje samo odsustvom bolesti i radosti ili pak preterivanjem u njoj. Voleti život znači voleti svoj život baš takav kakav je. Taj ko tako voli, zdrav je. Prirodno zdrav, bez ulepšavanja, izmišljanja, umišljanja. Svesnost da je život proces, a ne torta sa šlagom - oslobađa. Isto kao i istina. U mojoj glavi je bio mir kao i u srcu.

Onaj naučeni „tako treba“ deo tebe se povremeno pita, iako zna unapred. Moj deo se pitao kako to milioneri ustaju? Da li sad moram da se umijem kao običan smrtnik? A zubi? Tuširanje? Sirotinja se češće tušira od bogataša. Mislim, ona urbana sirotinja. Valjda se tako pročišćava od teških misli. Vazda nešto kukaju. Kao, kad ih pitaš kako su, započnu priču o pankreasu, čiru i prostati. Bogataši su uvek zdravi. Na pitanje: „Kako ste?“, odmah neizostavno kažu kud su putovali i šta su kupili. „Evo, baš sad smo se vratili iz Azije, kupili smo slona, znate, ali nemamo gde da ga držimo pa smo ga dali u zoo vrt.“ S plafona mog stana smešila mi se odluka. Bila je belozuba i živokosa. Donećeš me, donećeš me kao da je govorila. Da, i one imaju lice. Odluke i oslobađaju i zarobljavaju. Ja sam oduvek najviše voleo slobodu. Sloboda je za mene drugo ime za ljubav.

Sve bitne odluke donosim naprečac. Iz stomaka. Tako je najispravnije. Ne stižem da sagledam *za* i *protiv*. Ne želim da idem ispred vremena. Tako se brže stari. Odlučujem se za moje *za*, ono *protiv* dolazi protokom vremena. Kad bih sve

unapred sagledao, ne bih imao želju da se pomerim. Ionako ću umreti jednog dana. Bolje da se smrti radujem kao izazovu nego da je dočekam sede brade i raširenih ruku, pomiren i srećan, kao da sam ceo život samo nju čekao. Smrt je kao ljubavnica. Ne želim da mi se previše približi.

Zar već ima 9 sati? Slušam muziku na putu do posla. Auto podrhtava od brzine. Prvi put se nisam usr`o što kasnim. Eto zašto je dobro kad je čovek milioner. Sereš kod kuće.

Imam svoju firmu koja angažuje žene za čuvanje dece, zamenika, sekretaricu Rospiju i nekoliko zaposlenih. Volim da dođem prvi. Jutros sam omanuo. Rospija zaliva limun, viri, a u stvari se pita kod koje sam noćas bio. Neke i lično poznaje. Namerno sam izabrao staru komunjaru koja sve pamti i sve zna. U stvari, ona je izabrala mene. Jedan dan je samo banula u moju kancelariju i rekla: „Vidim, nov si u kraju, ja moram da radim kod tebe. Imam i iskustva u tom poslu.“ Svidela mi se njena direktnost. Uostalom, ove mlađe se nisu dobro pokazale. Suviše su rasejane. Misle samo na ljubav.

Poneo sam sa sobom dobitnu kombinaciju. Možda bi trebalo da se plašim da ću izgubiti listić? Možda je trebalo da ga odnesem u sef? Ko još šeta sa sedam miliona u džepu?

Imam 38 godina, dve devojke i 7 milona evra. Šta sve sa tim može da se uradi? Ček' da vidim šta piše u novinama. Evo, lepo piše, samo jedna sedmica posle deset kola.

Rospija firmu doživljava kao svoju. Bivša medicinska ses-

tra, kao stara tetka sveznalica, mota se kroz prostor, spretno kao paučina. Vešto skače sa limuna na telefon, s telefona na kompjuter, s kompjutera na faks. Prebira po fasciklama kao po dirkama klavira, koristeći sve prste. Rođeni vođa. Kćerka partizanskog kurira. Psuje. Voli me kao sina. Drska je i neposredna. Ljubazna samo sa nepoznatima. Stroga, debela, dlakava. Čista. Miriše na stare parfeme. Vraća me u detinjstvo. Ima dubok glas, trajnu na sprat i nikada je još nisam video bez ešarpe. Ponekad, kad bih mamuran došao izjutra u kancelariju, piljio bih u njene dlake na nogama, srećan što ih i ovog jutra nije obrijala, počupala, štagod. Nijedna žena iz mog detinjstva nije imala glatke noge. I sve su volele Tita. Ili Lolu. Lola je bio bolji frajer. A Tito, namazaniji.

Odškrinuo sam vrata svoje kancelarije i ljubopitljivo piljio u nju. Osmehnula mi se. Kad se osmehne kratko, gotovo prekorno, znam da je zauzeta. Pričamo o tom srećniku. Pijemo kafu. Ona kaže da je sve to neko iz Lutrije namestio. Završila je sa zalivanjem cveća i zabila nos i cvikere u plavu fasciklu. I ovog jutra stižu nove radnice. Ona će u moje ime odlučiti koje će biti primljene. Taj prijem novih preuzela je na sebe otkako sam zaposlio jednu iz sažaljenja. Posle se ispostavilo da je baš ta pokrala vlasnika kuće i oca dece koju je čuvala. Žene šaljem u porodice, darujem ih deci. One kao vile, neko dete usreće, a neko rastuže. Ako usreće, onda uzmem pare. Ako rastuže - idem na sud. Otkad sam napravio ono milosrdno sranje, Rospija neće da rizikuje.

„Znaš, direktore, ti žene možda znaš da tucaš, al' ja znam da ih procenim bolje od tebe. I one za seks i one za čuvanje. Ne mož' bre ta što se dobro jebe i da čuva decu. Pa ta samo misli na ono što najbolje zna da radi. Moraš da biraš one ružnije, bez šminke, ni bogate ni siromašne, onako srednje. Ni glasne ni tihe. Deca se plaše i jednih i drugih.“ Odlučio sam da izađem kad počnu da dolaze. Otići ću na pivo.

Već 24 sata sam milioner. Još nikome to nisam otkrio. Da mi je majka živa, njoj bih sigurno rekao. Nisam joj previše pričao ni o čemu. Trudio sam se da ne zatrpavam ljubav rečima. Samo bih je gledao, povremeno poljubio u kosu i onda bismo nas dvoje ćutali. Bilo mi je bitno da joj ništa ne fali, da u njenom osunčanom stanu uvek ima dovoljno svežeg cveća i voća i naravno, da joj je TV ispravan, a signal dobar. Oboje smo bili pomalo autistični i kada bismo provodili vreme zajedno, nismo puno razgovarali. Imali smo isti dar da zaista uživamo u ćutanju i samoći. Bili su to naši srećni dani prostog bivanja u kojem se ništa značajno nije dešavalo, a opet ništa nije nedostajalo. Ja bih uradio nešto po kući koju je držala vrlo čistom i urednom, ona bi meni skuvala kafu i pripremila pohovane tikvice, a nakon toga bismo zajedno otišli u nabavku, seli u park i gledali decu i kućice. Na svaku novu cigaretu koju bi upalila na očevom grobu, pogledom bi rekla da ne komentarišem i ne grdim je, jer je odavno svesna da je duvan više ne čini srećnom, ali eto tako prekraćuje samoću otkad tate nema. Čoveku nije dato da živi sâm, već se samoći uči i kad je

diplomirao, onda tek istinski počinje da uživa u njoj. Bili smo isti. Dobro balansirani i usidreni u sopstvu. Valjda je to ono stanje kad ti ništa i niko ne treba, a imaš sve. Siroti bogataš, bogati sirotan. Sve mu to dođe na isto. I žene dođu na isto. Ja sam još uvek opčinjen njima. Ali, kako starim, uviđam da ne treba mnogo da se nadam. Varijacije na temu. Sve su iste. Sve su prelepe. Sve su inspirativne. Neke lepše pričaju, druge lepše kuvaju, ali u proseku, ili - ili. A ja bih i - i . Dva „i“ su mi sad velika, nemoguća. Želeo bih da ih dosegnem.

Odlučio sam da se oženim nekom koju već sad poznajem. Ne bi bilo fer prema njima da sad nađem neku potpuno novu. Ja nisam nikad razmišljao samo o sebi. Šta bi bilo u redu za mene? Uvek sam se držao nekog većeg U REDU. Nekog značajnijeg „u redu“ od mog. Jebi ga, kao da ja znam da pravim red. Pa on je svuda oko nas, samo se ljudi bolje snalaze kad ga poremete. Valjda vole prepreke, pa kao oni nešto savlađuju, pa se kao nešto bore, zanimaju. Za sve je kriv napredak civilizacije. Kad bi čovek više radio, kad bi se više kretao, manje bi se samoobmanjivao i umišljao. Pa kad onaj pećinac baci lovinu pred ženku, ona to lepo pojede, podigne krzno i eto romantike. A ovim današnjim, kad baciš lovinu, kažu „šonja“. Suknju ne dižu (a ni ne nose), neće ni da ručaju, jer su na dijeti. Pa ti vidi kako je današnjem muškarcu. Čemu da se nada? Ja samo molim boga da ženama u budućnosti ne počne da rastu baš svi muški organi. E, onda je gotovo. Onda je stvarno kraj. Onda jeb`o i mojih 7 miliona evra, ma jeb`o

sve. Eto, tako ja zamišljam smak sveta. Katakizmu. A da se ne zajebavamo, to samo što nije došlo.

Moj deda, bivši logoraš iz Dahaua, nakon rata, po povratku u rodno selo, za pola godine je postao naočit Crnogorac sa Durmitora koji je pevao i guslao. Tako je smuvao babu „za stalno“. Ja nisam deda, ne znam da guslam, još manje da pevam, al' Bog mi dao da umem da smuvam. Kako? Tako što uopšte ne muvam. Kad god bih se previše trudio, omanuo bih. Oko žena bi trebalo da se trudiš samo onoliko koliko one (a ne ti) misle da zaslužuju. Ni previše, ni premalo. Neke ne vole uopšte da se trudiš. Samo budeš, tu si, nekad vidljivo, nekad nevidljivo, a ako se nevidljivo baš produži, uvek možeš da baneš „u prolazu sam pa ako ti šta treba“...

A voleo sam jednu baba-damu, moram da priznam sad kad hara kult mladosti. Jedno oko joj je bilo plavo, a drugo braon. Ta haski baba je volela operu i balet i stalno me je vukla po pozorištima, premijerama i kojekuda gde se pomalo jede, samo *finooo finooo*, nikako meso, pomalo pije, samo *finooo finooo*, nikako pivo i druškane, puk`o sam. Jednostavno sam puk`o. Ja volim sirov život, neprerađen. Ne živim za instagram i društvene mreže. Smeš da budeš flekav, neokupan, zblanut i razgaljen. Ponekad i neumeren. Ali, uvek, baš uvek, moraš da imaš ideju i inicijativu. Bez toga si samo mrtvo puvalo i vođeno lice. Babu sam batalio kad sam shvatio da više voli da me pokazuje nego da me konzumira. Trofej od 186 cm, vitak, tamnopot sa očima koje sijaju od radoznalosti i iščekivanja.

Sa baba-damom nije bilo one nesputane i spontane radosti - mladosti, one glupave živosti koja me je oduvek veselila baš zato što sam se sâm osećao starim od rođenja. A klinke? Od njih bežim. Nema tu ništa za mene, a i greh je, onako usplahirene, samo se motaju u krug, pričaju same sa sobom i to baš onda kad hoću da ih tucam. To baljezganje se svodi na: „Kupi mi majicu sa šljokicama, kupi mi lak za nokte, kupi mi tašnicu, sladoled, kupi mi big mek“. Al` onako - bojažljivo izgovaraju, pomalo stidljivo, moram da čuljim uši da od nerazgovetnog iskričavog glasa sa oscilacijama u tonalitetu napravim neku smislenu konstrukciju koja je meni logična. Posle tih očinskih kupovina po gradu više ni ne mislim o tucanju. Pa kako da mi se digne kad je gledam, a po novoj majici mrlje od sladoleda? Još u kolima počnu da se meškolje. Ja ih ne vodim kući. Kažem nešto kao: „Zar je već ponoć? Moram bratu da vratim auto.“ I, više se nikad ne jave. Eto, da nemam brata, sve bi bilo u redu. Po njima. A po meni je baš u redu što imam brata. Već ni sam ne znam koliko sam ih otkaćio na „moram bratu da vratim kola“.

Kod onih upornijih počnem sa pričom o dugovima. Kod tih sažaljivih, kojima je u redu da u 38. nemam svoj auto, moram da uložim dodatni napor. Bitno je samo da bezbolno odu. Da ne pate. Da ne misle da su nešto bitno propustile. Za one koje me u prvih 15 dana poznanstva odvedu kod mame ili tetke, obavezno odbijem alkohol i jedva čekam da me pitaju da li sam bolestan. Onda im složim priču kako sam upravo na

nekim pretragama vezanim za krvnu sliku i kako ću uskoro saznati od čega bolujem. Nehajno odem do toaleta, pustim tiho vodu iz česme dok, uha zalepljenog za vrata, osluškujem: „Dete, ne zaleći se, možda je bolestan“.

Sa sažaljenjem pod jednom rukom i vrećom najboljeg čaja ili meda pod drugom, skrhan kao ranjenik, odlazim svojoj kući. Dobijene poklone lepo podelim bolešljivoj rodbini koja mi se obavezno zahvali rečima: „Kako je on pažljiv, uvek nam donese ono što nam treba.“

Ja tad počnem snebivljivo da trepćem sa izrazom lica „nije to ništa“ i merkam dalju rođaku koja se obavezno zatekne u tim divnim retkim nedeljnim popodnevim.

Nisam pre voleo da „idem po rodbini“. Al' otkad sam ukapirao da to može da izađe na dobro zezanje, nikad ne propuštam takve prilike. Da nije tetki, ne bih znao kako sam bio sladak kad sam bio mali.

Mame nema da priča o prvim zubčićima, hodanju uz metlu i mojim loknicama ali, začudo, tetke to nikad ne mrzi. Da me nije sramota - ipak sam ja direktor - rado bih se posle ručka stuštio tetki u krilo i prepustio se njenom tvrdom češkanju i tepanju. Bože, da li svakom od nas kažu: „Ti si moj omiljeni sestrić. Da li samo znaš kako sam te volela kad si bio mali?“

Ja mnoge ljude volim. Tako da verujem tetkama. Sad i kao milioneru, spisak mojih simpatija se nije izmenio. A imam i spisak omiljenih tetki. Ali i ja lažem. Svakoj kažem da mi je

omiljena. Tako je i sa ženama. Vole to da čuju. Bele laži. Ali, nikad daleko od istine.

Do pre nekoliko dana sam imao omiljenu-omiljenu devojkicu. I rekao sam joj to. Posle nepune godine dana zabavljanja, zaprosio sam je. Rekla je da je rano. Da još nema stalni posao. Da je vreme pred nama. I da čekam. I od tada sam posustao u daljem omiljavanju. Ne znam da li sam tada bio tužan. Nekako sam istovremeno bio i tužan i srećan, jer mislim da je bolje pre da čujem ono što ne želim. Ravnoteže radi. Što pre čujem, pre ću da prebolim kako bih čist mogao da idem dalje. Ali, kuda? Kad su sve nekako iste, a iako se razlikuju, to obično biva u meni nebitnom delu, garderoba ili odnos prema muzici, filmu, razonodi. Ono gde su sve pakleno iste je u odnosu prema mojoj slobodi u vezi. Baš ta O je bila prestroga. I likom i delom. Drusna Ličanka, velikih šaka i velikih stopala. Kad sam je prvi put ugledao, pomislio sam: „Bože, ova žena će me ubiti ili će mi kuću napraviti.“ Na momenat sam zaboravio na njene „tankogležnjevite“ prethodnice. Da, obično što prvo pogledam na ženi su gležnjevi. Ako su tanki i tanani, nađem sebi mesto kraj nje. Previše puta se ponovilo da bi bila slučajnost. I, ako u imenu ima sedam slova, ima šanse. A nisam sujeveran, samo pratim znakove. Sa manljivim u predelu usana nikad mi nije uspelo. Ne volim ni pregustu ili preretku kosu. Obraćam pažnju na kvalitet noktiju. I na pršljenove duž kičmice. Oni su mi tako seksi. Uzbuđuju me. Ako baš žena i nije rečita ili posebno lepa, gledam u njene

pršljenove i uživam kao da sedim sa Katrin Denev. Volim i one malo zrikave. Kao Ivo Andrić. Boja kose mi je nebitna kao i boja očiju. Ali intenzitet boje očiju određuje moj odnos prema toj ženi. Prema onom delu nje o kojem se obično ne govori, koji se samo oseća. Volim da se izgubim u njihovim pogledima, ponekad u zenicama, da prepoznam svoj lik. Ako su još i duhovite, onda možemo da idemo dalje. Ako ne, priča o bratovljevim kolima je uvek spremna. Vi sigurno mislite da je sve ovo nebitno za ženidbu. Meni nije. Pomaže mi u onom najbitnijem. U komunikaciji. Preduslov je seksa, preduslov veze, preduslov ženidbe.

Rospija je odlučila da konkurs traje tri dana. Danas dolaze one koje su ušle u uži izbor. Opet ću da odem na pivo. Zavaliću se u pub, naručiću točeno i razmišljaću o ženama. I svojim i tuđim. Sve su potencijalno moje. Ako uspem da ih ukradem od „gazde“, svima činim uslugu. A usluga k`o usluga, svaka košta. Ja samo otvaram vrata, otvaram krletku, postavim mamac i čekam. Retko im se udvaram. Ponašam se vrlo nezainteresovano, ali ih neprestano posmatram. Jako volim da ih gledam. Neke skidam, gutam pogledom, mahom one lepe. One ružnije često i oblačim, u mislima im dodajem ponešto od garderobe kako bih im prikrio nedostatke. Neke prekrivam velom - te najružnije, pa kroz sužene zenice izdužujem njihova skvrčena ili debeljuškasta tela i eto meni meraka. To, baš kad zagusti, kad u radijusu od 100 metara nema nijedne lepe.

O je bila prelepa kad sam je prvi put ugledao. Nisam morao

ni da sužavam ni da širim zenice. Ona je bila baš po mom ukusu, ako izuzmemo stopala i šake. Sve drugo je bilo vredno moje pažnje i dugog, pitkog pogleda. Sedeo sam u kolima i čekao da se pojavi. Stajala je pored auta, prišla otvorenom prozoru dok sam čitao novine i rekla: „Izađi, ne volim kad nismo ravnopravni.“ Pomislio sam, još jedna feministkinja, ali prelepa, te sam na brzinu sklopio novine i slagao kako je nisam primetio i kako samo zadnja džudža može da ostane u autu u trenutku dok mu žena prilazi. Klimnula je glavom u znak odobravanja, zaustila da nešto doda i smerno spustila pogled. Da se još zarumenela, bio bih siguran da sam joj se dopao na prvi pogled. Ovako, čekaću, sama će se otkriti. U to vreme sam bio sâm, nisam imao baš nijednu, odmarao sam se od žena, prikupljao snagu i puno radio na poslu. Kad sam postao zadovoljan učinkom, obučio sam Rospiju da me u dobrom delu obaveza zameni, dao sebi više slobode i odlučio da potražim neku finu devojkicu za ozbiljnu vezu. Već tad sam počeo da prvi put ozbiljno razmišljam o ženidbi, jer deca moga brata već duže vreme mi nisu izbijala iz glave. Nisam dugo čekao na O otkrivanje. Još u toku šetnje, predložila je da sednemo na klupicu kraj reke, za razliku od mnogih pre nje, čija se inspiracija završavala pićem na fensi splavu čega sam se grozio. Toliko kandži i plastike na jednom mestu, veštačke dlake i prelepe garderobe na ružnim telima, toliko lepих ženskih glava izobličениh šminkom i nepotrebnim cvikerima za večē. Bože, ko te žene podučava, ko im se raduje, za koga se „doteruju“?

Gledao sam u bele rade i udisao miris pokošene trave kad je O zazrikila u mene. „Znaš, ja nisam laka žena, dopadaš mi se, ali mogu dugo da izdržim bez seksa. Ako misliš da ćeš me odvesti koliko večeras svojoj kući, grdno se varaš.“

Bože, šta joj bi? „Ko je tebe ražestio?“, nisam izdržao. „Koja te je muka naterala da tako govoriš?“

„A, pa nemoj tako. Načula sam ja ponešto o tebi pre nego što sam pristala da izađemo.“

„A šta si to načula, molim lepo? Da sam aždaja? Da li si čula da se zabavljam sa tri devojke odjednom? Ako budeš imala sreće, ti ćeš mi biti četvrta. Ljudi svašta izmišljaju, projektuju se, danas čovek ne može da popije piće sa ženom, a da ga ne upare.“

„Ih, lako ću ja na kraj sa njima. Da su valjale, ne bi sad bio ovde sa mnom. Sve je to kod tebe nekako polovično. Nigde nisi srećan. Znam da imaš kvaliteta, otud sam i rešila da se upoznam sa tobom, pa kud puklo. Ja sam borac, pobeđiću, samo da znaš. Ja ću biti tvoja Henrijeta ili La Šarpijon, dragi moj Kazanova.“

„Ova se baš raspitala“, pomislio sam. Okrenuću sve na šalu i prebaciću lopticu na njen teren.

Sledećih sat vremena sam zadivljeno slušao o njenim interesovanjima. Bavila se arhitekturom i fotografijom. Pripremala je novu izložbu na koju sam se sâm pozvao.

„Trebalo da pogledaš kolekciju Muzeja Ludvig u Kelnu“, rekao sam joj. Sve na jednom mestu. Od 1900te. Divna kolekcija. Sesil Biton, Robert Kapa, Vilijam Klajn. Evropljani, Amerikanci, imaju i Ruse. Da li si čula za Aleksandra Rodčenka, Georgija Petrusova. Pa Japanci, Kišin Šinojama, Hiroši Hamaja?“

Njene širom otvorene oči su najavile bingo. Mogao sam da čujem zvuk gonga koji se posle svakog izgovorenog imena ubrzavao dodajući mi poene.

Dodala je još nekoliko imena svojih omiljenih fotografa, Gertrude Blom, Irvinga Pena, Huga Šmelca, Alberta Rengera-Pača, Martine Frank, a potom me uhvatila nežno pod ruku i ne sakrivajući opijenost sličnošću, povela me je ka svojoj kući. Tako je počelo i trajalo skoro godinu dana. Otišla je umorna od mog obožavanja drugih žena. U dubini duše sam se nadao da je pametna i da će se vratiti. Tako je i bilo. Obožavanje je prolazno. Samo po sebi. Tada sam odlučio da je privremeno napustim i da čekam. Naravno, ni za živu glavu joj to ne bih priznao.

Povraća mi se od fraza tipa: „Para na paru ide.“ Ali stvarno se tako desilo. Nekoliko dana nakon dobitka probudila su me zvona sa Bogorodičine crkve i pozeleo sam da odem na liturgiju. Trebalo mi je par minuta do crkve, samo da prođem fontanu na trgu pored pijace i već uplovljavam u neki sasvim drugi svet u kojem sam više svoj nego bilo gde drugde. Osim možda u šumi. Dok sam zaključavao vrata svog stana, gotovo

da sam udario vrškom patike u braon kofer oivičen metalnim lajsnama. Čudno. Možda je bomba - prvo mi prolete kroz glavu. Na par metara od kofera primetih novu čistačicu zgrade. Činila mi se mnogo starijom od prethodne, čak toliko starom, da me je u trenutku bilo stid, što tako stara lica bilo šta moraju da rade, sem da uživaju u svojim poznim godinama. Lagano sam je dodirnuo po ramenu i upitao da li je videla ko je ovo braon čudo stavio pred moja vrata. Glava joj je bila pokrivena tamnom maramom koja joj je padala preko plavog mantila, tako da joj nisam video lice, ali po pokretima tela, shvatio sam da je gluvonema. Tutnuo sam joj nekoliko novčanica u džep mantila i primetio da joj je leva strana tela neprirodno ravna.

Kofer je mirisao na vlagu. Bio je očuvan i videlo se da ga je koristila neka predratna beogradska porodica. Koža od telećeg boksa je bila presečena bakarnim ili mesinganim šipkama koje su predmetu davale patinasti izgled. U desnom uglu kofera primetio sam izrezbarene inicijale R. T. Krasnopis. Čistačica se već spustila na sprat ispod i ostavila me samog sa svojim slutnjama i nedoumicama i moram priznati, malom dozom straha.

Zgrada u kojoj živim nema video nadzor, tako da nisam mogao da proverim nepoznatog dostavljača na način uobičajen u gradovima. Radoznalost je bila veća od opasnosti koju sam slutio. Podigao sam ne tako težak kofer, ubacio ga u svoj stan i čučnuo kraj njega, istovremeno pritiskajući metalne kopče. Kofer se rastvorio i ugledao sam dva smotuljka i jedan

ispisan list papira. Kao da je neka stara ruka zamrzla svoje misli, svoj život ili bar deo koji mu je bio posebno važan. Na papiru je pisalo „Otkupi je.“ Ispod toga teškim staračkim rukopisom, pisalo je: „Bože, pao sam. Osnaži i izbavi me. Uspravi me. Život bih dao samo kada bih ponovo hodao.“

Na prvom zamotuljku je pisalo: „Ovo je za tebe.“ Plišani zamotuljak je bio mali i mekan, nekako nežan na dodir. Na drugom, većem, pored novca pisalo je: „Ovo je za tebe ako ispuniš zadatak, u protivnom, daj nekom ko može ili ga ostavi u crkvi.“ U mene je zurilo 100.000 evra. Prljavog ili čistog novca, natopljenog krvlju ili nadom... Gutao sam slova koja su sledila... „Okolo nas su ljudi koji nas mogu upropastiti ili izbaviti. Ne veruj svakom lepom ili prijatnom licu. Ljudi su kvarljiva roba. Uvek će naći opravdanje za sebe i uvek će čuti samo ono što njima odgovara. Ti si dobar, ali naivan. Bojiš se procesa odrastanja, bojiš se bivšeg sebe kao i novog sebe. Sadašnji ti sprda se s tobom. Testiraj se. Na test znanja i muškosti. Došlo je vreme da Petar Pan odraste. Čega se plašiš? Tvoja sudbina nisu zanosi koje slediš, već prinosi koji određuju koliko vrediš. Posmatraj, uči. Nekada su oni kojima najviše verujemo izdajnici, a ljudi koji ti iskreno i u lice govore ono što misle, nisu tvoji neprijatelji već tvoji učitelji. Ko te okružuje? To su tvoja ogledala. Misliš da sve možeš, da sve znaš. Oh, jadno moje dete. Ja ću ti pomoći da raščiniš život i svoje okruženje. Ako se ne prikloniš Bogu, đavo je tu i čeka. Čeka da pogrešiš. Imas vremena da nađeš pravi put. Prvo priloži žrtvu. Otkupi je. Ti

to možeš. Na tom putu nećeš biti sâm. Imaćeš pomagače. I nikad nećeš znati odakle te posmatram i čuvam. Ja ti nisam neprijatelj. Mene je ka tebi dovela moja prevelika bol. Izgubio sam jedno mlado stvorenje koje obožavam. Ona mi je sve što imam. No, moje godine ne dozvoljavaju da u ovaj obračun krenem sâm. Star sam, umoran i bolestan. Živim za dan kad ću nju videti srećnu, a onda je kraj. Onda mogu da odem. Kad vidim zlo, tu bandu krvnika na kolenima. Oni su nedodirljivi, sistem ih ne prepoznaje. Rade samo za sebe, neupadljivi su, liče na naše komšije, ni traga od zveri, ne možeš da ih uočiš na prvi pogled. Dobro su organizovani, ali su alavi i u tome vidim priliku za tebe. Priliku da ih nadigraš i pobediš. Nema kome se nisam obraćao. Na kraju, proglasili su me ludim. Ja nisam uspeo, jer sam verovao u pravdu. Pravda ne važi za sirotinju, upamti, dete moje. Pravde na ovoj zemlji nema, ali ja znam gde će je biti i to saznanje me jako teši i umiruje. Ti si sada moja snaga. Kreni. Idi zaobilaznim putevima, preskači institucije i sve što je javno. Organizuj svoje ljude i svoje kanale koji će ti se otvarati kada se najmanje budeš nadao. Ja ću ti pomagati iz daljine. Ako veruješ u Boga - čega se plašiš, ako ne veruješ - čemu se nadaš?“

Srce mi je ubrzano tuklo tik-tak, oblio me je znoj strave i uzbuđenja i dok sam se primicao crkvi, ispred mene se u tom trenutku otvarao neki potpuno nov svet. Krošnje kestena su promicale pored mene kao na nekom filmu, a kaldrma kojom sam gazio, čas se dizala, čas se spuštala pod mojim nogama.

Miris tamjana me je malo pribrao i prvi put sam seo čim sam ušao u crkvu. Liturgija se završila, bio sam sâm i pogledom sam prebiraio po starim freskama i ikonama tražeći neki znak, osluškajući zvuke i reči neke veće pameti od moje. Iskušenja su nam data da nas ubiju ili ozdrave. Ja nisam bio bolestan, ali sam duboko u sebi osećao teret predaka koji sam nosio, teret svih pitanja, bez odgovora. Njihova stradanja, ljubavi i decu sam u nekim - za mene teškim noćima - mogao da dodirnem, omirišem. Nisam voleo te noći u kojima su mi se obraćali, prizivali me i tražili utehu. Davanje utehe njima značilo je da ću ceo sledeći dan da provedem u crkvi i molitvi za spas njihovih duša. Paljenje sveća bi me smirilo kao i razgovor sa duhovnikom.

Duboko u sebi osećao sam da će se ova priča sa koferom odvijati u moju korist, tako da će sve što se bude dešavalo, ići u pravcu smirenja za kojim sam tragao već duže vremena. Zrenje je takođe jedan od procesa koji vodi smirenju. Nekad ga namerno odugovlačimo, a tada se često desi da ga neke životne okolnosti ubrzaju i dodaju nam koju godinu više od onih koje bismo dobili, da se nismo opirali prirodnom poretku.

Možda mi je ovaj dobitak na lutriji pomogao da donesem neke životno bitne odluke, ali iskustvo sa koferom me je dodatno očeličilo u toj nameri. Setio sam se svih dobrih i loših dela koja su me oblikovala, setio sam se svih situacija u kojima sam birao i bivao izabran i zaključio sam da je ovih prvih bilo

mного više. Sad, ravnoteže radi, neko bira mene za nešto blis-
tavo ili strašno, svečano ili potresno.